

Entree- Nt2 - Inburgering

Rapportage van het onderzoek

(Digitale vragenlijsten en interviews 2025)

BTG ENTREE

MBO Raad

Inhoud

Inleiding	3
Kenmerken van de trajecten	4
Soort traject en combinaties in het aanbod	4
Duur	5
In- en uitstroomniveau	5
Programma	6
Inburgering	6
Doorstroom naar mbo-2	7
Kenmerken van de doelgroepen	7
Samenwerking en financiering	8
Samenwerking met ISK	8
Samenwerking met gemeente	8
Financiering	9
Knelpunten	9
Succesfactoren	11
Conclusies en aanbevelingen	12
Wat hebben scholen nodig?	13

Inleiding

Een deel van de studenten binnen het mbo heeft een anderstalige achtergrond; zij spreken Nederlands als tweede taal. Sommigen van hen zijn nieuwkomers en pas relatief kort in Nederlands. Mbo-scholen constateren dat anderstalige studenten extra les en begeleiding in Nederlands als tweede taal (Nt2) nodig hebben om kansrijk in te stromen in het mbo. De scholen zien ook dat de meeste anderstalige studenten die de taal nog niet voldoende machtig zijn in de entreeopleiding terechtkomen. Dat levert vraagstukken en knelpunten op en scholen vullen het onderwijs aan anderstaligen in het mbo verschillend in.

In januari 2025 heeft de MBO Raad vanuit de btg Entree en de afdeling Strategie & Onderwijs een serie gesprekken gevoerd met mbo-scholen, voornamelijk met vertegenwoordigers van entreeopleidingen, over onderwijs aan anderstaligen in het mbo. Deze gespreksronde had de volgende doelstellingen:

1. Inventariseren welke varianten van mbo-trajecten, voornamelijk entreeopleidingen, met Nt2 (al dan niet met inburgering) de scholen kennen en hoe deze zijn georganiseerd.
2. Succesfactoren en knelpunten rondom onderwijs aan anderstaligen in entreeopleidingen en andere mbo-niveaus in beeld brengen.

De opbrengsten verwerken we in een handreiking voor scholen over mbo-leerroutes voor anderstaligen. Ook gebruiken we deze voor onze gesprekken met partners als het ministerie van OCW en de VNG over mbo-onderwijs voor anderstaligen.

Dit verslag beschrijft de opbrengsten uit de gesprekken met 8 scholen. Ook hebben we gegevens verwerkt uit een digitale uitvraag die is beantwoord door 31 vertegenwoordigers van entreeopleidingen.

Kenmerken van de trajecten

Soort traject en combinaties in het aanbod

In de praktijk kunnen we de volgende trajecten onderscheiden voor anderstalige studenten in entreeonderwijs:

In de praktijk kunnen we de volgende trajecten onderscheiden voor anderstalige studenten in entreeonderwijs:

- *Combinatietraject entree en inburgering*, met de B1-route en (in mindere mate) de Z-route. Sinds de Wet inburgering 2021 kunnen scholen deze trajecten alleen verzorgen als ze zijn ingekocht door gemeente(n). Meerdere scholen die voorheen combinatietrajecten entree en inburgering aanboden zijn hier met de komst van de nieuwe inburgeringswet mee gestopt.
- *Combinatietraject entree en volwasseneneducatie (WEB)*¹
Deze trajecten combineren entreeonderwijs en volwasseneneducatie (onderwijs in basisvaardigheden voor laaggeletterde volwassenen, bekostigd vanuit WEB-middelen).
- *Entree voor anderstaligen* (niet gekoppeld aan inburgering)
In de praktijk worden deze trajecten met verschillende termen aangeduid, zoals Entree-Nt2, Entree-Taal, Taal++. Afhankelijk van regionale en schoolkeuzes ligt de focus op taalverwerving of een min of meer gelijke verdeling tussen taalverwerving en beroepsonderwijs.
- *Pre-Entree*. Dit is een voorbereidend traject van een half jaar gericht op instroom in entreeonderwijs (voor anderstaligen). Het traject bestaat uit intensieve taaltraining, beroepsoriëntatie, studievaardigheden en digitale vaardigheden.
- *Arbeidsmarkttrajecten* voor specifieke doelgroepen en richtingen
Dit zijn entreeopleidingen die starten als een bol-opleiding en overgaan in een bbl-variant, met doorlopend Nt2-lessen en -begeleiding.

Op de andere niveaus en in de andere onderwijsvormen binnen het mbo worden soms ook trajecten voor anderstalige studenten aangeboden, zoals:

- Combinatietrajecten mbo-niveau 2 of hoger en volwasseneneducatie (WEB-trajecten)
- Geïntegreerde trajecten mbo-niveau 2 en Nt2-onderwijs
- Onderwijsroute (Wet inburgering 2021)
- Ondersteuning op het gebied van Nt2 voor alle mbo-niveaus

¹ De termen 'WEB-trajecten' en 'WEB-middelen' worden gebruikt om trajecten en financiering voor volwasseneneducatie aan te duiden. Met volwasseneneducatie bedoelen we onderwijs in basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) voor volwassenen. WEB-middelen vallen niet onder de publieke bekostiging van het mbo, maar vormen een aparte geldstroom. Mbo-scholen moeten zowel inburgering als volwasseneneducatie scharen onder private activiteiten.

De meeste scholen met aanbod voor anderstalige studenten bieden een entree voor anderstaligen en/of een combinatietraject van entree en inburgering.

Voorbeelden:

- **Taal+ Techniek bij Nova College:** entreeopleiding met extra uren Nederlandse les (5 uur in plaats van 3 uur per week). Studenten volgen profiellessen in de richtingen mobiliteit, installatietechniek en woningbouw en stromen hierna door naar een (brede) niveau 2-opleiding.
- **Arbeidsmarkttraject bij Graafschap college:** Hier wordt een entreeopleiding (bol/bbl) en het leren van de taal gecombineerd. Voorbeelden zijn Nieuwkomers in de Zorg en Nieuwkomers in de Dienstverlening. Deze trajecten duren 1,5 jaar. De eerste 6 maanden zijn het bol-opleidingen, daarna wordt het bbl.
- **Entree schakelklas bij mbo Rijnland:** Dit traject combineert Nt2-onderwijs vanuit de ISK met beroepsonderwijs. Het is een samenwerking tussen de ISK, het mbo en de gemeenten. Het is bedoeld voor jongeren die nog een te laag taalniveau hebben om direct in te stromen in het reguliere mbo en die eerst nog ingeschreven staan op een ISK en vervolgens instromen in entree. Naast taal- en beroepsvaardigheden krijgen studenten ook 2 keer per week les van een sportcoach. Dit helpt ook bij mentale problemen.
- **Pre-Entree bij ROC van Amsterdam:** Voor anderstalige studenten van 16 jaar en ouder met minimaal taalniveau A1+ die de potentie hebben om binnen een half jaar taalniveau A2 te behalen en door te stromen naar het mbo. Het traject duurt een half jaar en bestaat uit intensieve taaltraining, beroepsoriëntatie, studievaardigheden en digitale vaardigheden. Na de Pre-Entree kunnen studenten doorstromen naar Entree Taal en vervolgens naar niveau 2.

Duur

Meestal duurt een combinatietraject entree en Nt2 anderhalf tot twee jaar. We zien twee varianten: een geïntegreerd traject waarbij taal en entree vanaf het begin worden gecombineerd met in het begin meer focus op taal en geleidelijk meer aandacht voor entree. Daarnaast is er de variant waarbij eerst een taaltraject wordt aangeboden (duur is meestal een half tot een heel jaar) en daarna met reguliere entree wordt gestart (eventueel met extra Nt2-begeleiding of -les).

Sommige scholen bepalen op basis van de intake of een student een één- of tweejarig traject volgt. Entree-Nt2-trajecten worden vanwege de geldende wet- en regelgeving niet vooraf en standaard voor twee jaar geprogrammeerd. Wel kan de opleiding indien nodig op individuele basis worden verlengd na een jaar.

In- en uitstroomniveau

Hoewel er geen formele instroomeis is, werken alle scholen die we hebben gesproken met een bepaald taalniveau als richtlijn voor kansrijke instroom. De meesten hanteren taalniveau A1 of soms

A2, een enkele school hanteert hiervoor taalniveau A0. Dit hangt ook af van het type traject en het andere onderwijsaanbod van de betreffende school. De school die een Pre-Entree-traject heeft hanteert bijvoorbeeld een wat hoger instroomniveau voor de (daaropvolgende) entreeopleidingen voor anderstaligen. Sommige scholen geven aan dat zij aanvankelijk werkten met een beoogd instroomniveau op A2, maar dit blijkt vaak niet haalbaar omdat jongeren met een lager taalniveau uitstromen vanuit de ISK. Het beoogd uitstroomniveau is meestal A2 of B1.

Programma

Bij de trajecten entree-Nt2 ligt de focus in de eerste fase van de opleiding op het leren van de taal; de taallessen worden soms aangevuld met taalstages. In de tweede fase komt er meer tijd voor de beroepsgerichte entree-onderdelen. Veel scholen bieden in de eerste fase vooral onderwijs op school, waarna er in de tweede fase ruimte is voor stages en leren op de werkvloer.

De scholen die we hebben gesproken bieden in de trajecten entree-Nt2 4 tot 10 uur Nederlands per week; dit varieert per school. Gedurende de opleiding kan dit aantal uur worden afgebouwd. Sommige opleidingen kiezen ervoor om, zeker in de beginfase van het traject, de profiellessen deels te vervangen door taallessen. De beroepsgerichte lessen worden dan behandeld tijdens de stages en verderop in het programma op school, wanneer de taallessen minder intensief worden. Op deze manier zorgen opleidingen ervoor dat de tijdsinvestering voor studenten behapbaar blijft.

Vaak worden studenten op een specifiek entreeprofiel ingeschreven, ook als de entree-Nt2 is eerste instantie breder is en vooral gericht op taal. Indien nodig worden studenten later in het programma overgeschreven op een ander profiel.

Inburgering

De combinatietrajecten entree en inburgering vinden alleen plaats op de locaties van mbo-scholen die door gemeenten zijn gecontracteerd voor de Wet inburgering 2021. De scholen die we hebben gesproken in de interviews kennen alleen de combinatie van entree en de B1-route. Een klein aantal mbo-scholen biedt ook de combinatie aan van entree en de Z-route (die hebben wij niet gesproken voor deze rapportage).

Scholen zien dat inburgeringsplichtige jongeren, soms aangemoedigd door de gemeente(n), kiezen voor een entreeopleiding, ook als er geen sprake is van een combinatietraject met inburgeringsonderwijs. Jongeren geven de voorkeur aan een voltijds onderwijstraject, maar niet alle inburgeringsplichtige jongeren komen in aanmerking voor de onderwijsroute². De beschikbaarheid van andere voltijds inburgeringstrajecten hangt af van regionale keuzes. Dan verkiezen ze de route via entree boven een deeltijd inburgeringstraject, met als doel uiteindelijk hun mbo niveau 2-diploma te

² De onderwijsroute is één van de drie inburgeringsroutes onder de Wet inburgering 2021 (Wi2021). Deze route is bedoeld voor inburgeraars die doorstromen naar een vervolgopleiding in het mbo, hbo of wo. De onderwijsroute bestaat uit een voltijds taalschakeltraject van ca. 1,5 jaar met een programma dat bestaat uit o.a. Nederlands, Rekenen, Engels en leer- en loopbaanvaardigheden. Om een diploma te krijgen voor de onderwijsroute moeten inburgeraars taalniveau B1 behalen en ook de andere vakken met een voldoende afsluiten.

halen, zodat ze worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht. In de praktijk is dit voor veel jongeren echter niet haalbaar.

Doorstroom naar mbo-2

De meeste studenten in de trajecten entree-Nt2 ambiëren doorstroom naar niveau 2. Wanneer (extra) Nt2-begeleiding beschikbaar is op niveau 2 en studenten de entree verlaten met een voldoende taalniveau (vanaf ong. B1) is dit volgens de meeste scholen haalbaar. Veel scholen geven echter aan dat studenten vaak uitstromen met een taalniveau (ruim) onder B1. Er bestaat een kloof tussen de taaleisen op Entree en op niveau 2, wat de overgang lastig maakt. Als anderstalige studenten na een traject entree-Nt2 doorstromen naar niveau 2 en daar uitvallen heeft dat voor inburgeringsplichtige studenten tot gevolg dat zij alsnog een inburgeringstraject moeten volgen.

Gemiddeld stroomt bij de entree Nt2-trajecten ruim 50% door naar niveau 2 (de cijfers tussen variëren tussen 15% en 90%). Tegelijkertijd wordt door de onderzochte scholen vermeld dat er tijdens de mbo-2 opleiding een behoorlijk deel van deze doorstromers, alsnog uitvalt (bron: inventariserend onderzoek).

Kenmerken van de doelgroepen

De meeste scholen die wij voor deze rapportage spraken geven aan dat inmiddels een groot deel van de totale populatie entreestudenten bestaat uit anderstalige jongeren; zo noemt een school dat 200 van de 540 entreestudenten de entree voor anderstaligen volgt. Een andere school constateert dat op bepaalde locaties van het roc 75% van de entreestudenten anderstalig is.

De doelgroep van studenten in de trajecten entree-Nt2 is divers. Scholen geven aan dat de meeste studenten vanuit de Internationale Schakelklas (ISK) doorstromen, maar er zijn ook jongeren en (jong)volwassenen die direct instromen om in te burgeren of die o.a. vanwege hun taalniveau een afstand hebben tot de arbeidsmarkt en zich aanmelden op initiatief van gemeenten. De leeftijd varieert van 16 jaar tot ouder dan 23 jaar.

Hieronder de kenmerken naar een aantal categorieën:

Herkomst en achtergrond

- Een aanzienlijk deel bestaat uit alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers); de scholen de interviews benadrukken dat deze doelgroep specifieke vraagstukken en uitdagingen met zich meebrengt (zie knelpunten hieronder).
- Veel van de studenten hebben te maken met trauma's en instabiele thuis- en privéomstandigheden (zoals lange reizen, afwezigheid van familie).
- Studenten stromen vaak door vanuit de ISK, maar ook via gemeentelijke trajecten Werk en Inkomen of directe aanmeldingen.

Leeftijd en verblijfssituatie

- De doelgroep is divers in leeftijd: veel studenten zijn onder de 18, maar er is ook een toenemende instroom van studenten van 18 jaar en ouder.

- Sommigen verblijven op COA-locaties (asielzoekerscentra (azc's) of opvanglocaties voor amv'ers) wat hun situatie onzeker maakt.
- Regelmatige verhuizingen en noodzakelijke afspraken tijdens schooltijd (bijvoorbeeld t.b.v. gezinshereniging) beïnvloeden de schoolaanwezigheid, vooral bij amv'ers.

Onderwijsachtergrond en taalniveau

- Veruit de meeste studenten heeft in het land van herkomst alleen (delen van) basis of voortgezet onderwijs gevolgd. In Nederland hebben ze daarna maximaal 2 jaar ISK gevolgd. Sommige studenten hebben ook inburgeringsonderwijs gevolgd.
- De meeste studenten stromen in met een laag taalniveau: variërend van onder A1 tot A2, incidenteel hoger. Scholen geven aan dat studenten de ISK steeds vaker verlaten met een taalniveau onder A1, waardoor instroom in het mbo eigenlijk niet kansrijk is.

Behoeftte aan begeleiding en structuur

- De studenten hebben vaak intensieve begeleiding nodig, vooral bij taalontwikkeling en psychosociale ondersteuning.
- Studenten geven vaak zelf de voorkeur aan voltijds naar school gaan boven inburgeren of werken.

Samenwerking en financiering

Samenwerking met ISK

Bijna alle geïnterviewde scholen werken samen met ISK. Het varieert hoe intensief de samenwerking is; van alleen (warm) doorverwijzen tot afspraken over instroom en samen activiteiten ontwikkelen. ISK en mbo zijn soms formeel verbonden (bijv. als ze onder dezelfde organisatie vallen) en er is bij sommige scholen ook sprake van uitbesteding van ISK op het mbo, wat overdracht vergemakkelijkt. Soms is de samenwerking tussen ISK en mbo gericht op een specifieke doelgroep, zoals de 15-jarigen.

Voorbeelden van samenwerking tussen ISK en mbo die scholen noemen zijn:

- Afspraken over doorverwijzing en warme overdracht (persoonlijke afstemming tussen ISK en mbo).
- Gezamenlijke onderwijsactiviteiten ontwikkelen, zoals oriëntatieactiviteiten (bijv. beroepencarroussels).
- Gezamenlijke doorlopende leerlijnen of schakelklassen ontwikkelen, waarbij de ISK-onderwijsactiviteiten biedt op het mbo en vice versa.
- Uitbesteding van ISK (vanuit het vo) aan het mbo, waardoor het mbo de ISK uitvoert (vaak voor jongeren vanaf 16 jaar).
- ISK gevestigd binnen de muren van het roc.

Samenwerking met gemeente

Een andere belangrijke partner in de samenwerking is de gemeente. Bijna de helft van de scholen geeft in de vragenlijst aan dat ze de trajecten in opdracht van één of meer gemeentes uitvoeren, in de meeste gevallen gaat het dan om inburgeringstrajecten. Scholen die geen combinatietrajecten

aanbieden met inburgering werken vaak minder intensief samen met gemeenten. Eén van de scholen die we hebben gesproken organiseert geïntegreerde trajecten met bekostiging van de gemeente maar niet in opdracht van inburgering.

Overige samenwerkingspartners

Andere externe samenwerkingspartners zijn (particuliere) taalaanbieders en praktijkonderwijs.

Financiering

Naast de reguliere bekostiging van de entreeopleidingen, geeft bijna tweederde van de ondervraagde scholen (volgens het inventariserend onderzoek) aan dat er aanvullende financieringsbronnen beschikbaar zijn. Deze bronnen omvatten onder andere middelen voor inburgering, gemeentelijke fondsen zoals het participatiebudget, en soms specifieke gemeentelijke subsidies. op basis van een project voor Oekraïners) of regionale gelden (dan is het gekoppeld aan de arbeidsmarktregio).

Uit de interviews komen de volgende aspecten over financiering naar voren:

Bekostiging is complex

- Er is geen eenduidige, structurele bekostiging voor mbo-onderwijs met aandacht voor Nt2, aan de doelgroep anderstalige studenten.
- Financiering komt uit een mix van bronnen:
 - Rijksbekostiging voor entreeonderwijs (meest gebruikt)
 - WEB-middelen (vanuit gemeenten, voor volwasseneneducatie)
 - Inburgeringsmiddelen (vanuit gemeenten)
 - Vsv-middelen
 - Participatiebudget (voor studenten onder Werk & Inkomen)
 - Vo-middelen, bij uitbesteding van ISK aan het mbo
 - Gemeentelijke bijdragen (incidenteel of projectmatig)
- In sommige gevallen zijn er tot wel 15 verschillende financieringsstromen per klas, afhankelijk van zaken als herkomst, status en leeftijd van studenten.

Bekostiging is onvoldoende of tijdelijk

- De reguliere bekostiging is niet toereikend om taalonderwijs en begeleiding te bieden die echt nodig is.
- Met verlenging van de entreeopleiding is er bekostiging voor maximaal 2 jaar, maar verlenging mag alleen op individuele basis en niet vooraf worden geprogrammeerd.
- Projectmiddelen (zoals RMT-gelden) zijn vaak tijdelijk en niet meer beschikbaar, waardoor continuïteit onder druk staat.

Knelpunten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ervaren knelpunten per thema (bron is inventariserend onderzoek en interviews):

Thema	Ervaren knelpunten bij Entree-Nt2 trajecten
Taalniveau en instroom/doorstroom	• Steeds lagere taalniveaus bij instroom, vaak onder A1. • Geen passende alternatieven voor studenten die niet verder kunnen in ISK, met name 16-18-jarigen. • Geen eis voor Nederlands examen op niveau 1, waardoor studenten vastlopen op niveau 2. • Docenten zijn niet altijd toegerust op differentiëren voor NT2-studenten. • Instroom met taalniveau < A1; geen doorlopende leerlijn ISK-MBO. • Gemeenten/COA sturen studenten door zonder voorbereiding.
Financiering en wetgeving	• Geen bekostiging voor studenten zonder verblijfsstatus. • Regelgeving (DUO, WEB) complex en belastend. • Administratieve last bij samenwerking met taalaanbieders. • Complexiteit door combinatie WEB, DUO, inburgeringsgelden. • Moeilijk te combineren met regulier mbo. • Grote variatie in bekostiging binnen klassen. • Samenwerking met gemeenten moeizaam. • Financiële en urenlast bij combineren met inburgeringstrajecten. • Geen structurele financiering voor maatwerk; tijdelijke constructies. • Tekort aan NT2-docenten en gespecialiseerde begeleiding. • Doorlopende instroom maakt financiering lastig.
Docenten en onderwijskwaliteit	• Tekort aan NT2-docenten. • Gebrek aan gedeelde visie en leerlijnen. • Curriculum sluit onvoldoende aan bij doelgroep. • Rekenonderwijs en -examens zijn te talig voor NT2-studenten. • Leerboeken en lesmateriaal zijn vaak te moeilijk. • Tekort aan docenten. • Overbelasting door extra begeleiding en zorgvragen. • SLB'ers fungeren als maatschappelijk werker.
Leersituatie en -vaardigheden van de doelgroepen	• Onderwijsloopbaan van jongeren vaak onderbroken, o.a. door wachttijden tussen de verschillende stelsels en de overgangen tussen ISK en het mbo of inburgering. • Jongeren beschikken vaak niet over voldoende leer- en schoolse vaardigheden om een opleiding te volgen. • Amv'ers vragen specifieke aandacht en aanpak. • Mbo-keuze vaak op basis van verblijfsprocedure, niet motivatie. • Gebrek aan schoolse vaardigheden vergroot uitval. • Oudere studenten leren moeilijker, gebruik van eigen taal werkt belemmerend.
Stages en praktijk	• Moeilijk passende taalstages te vinden. • Discriminatie op stageplekken.

	• Communicatieproblemen bij stages. • Begeleiding door bedrijven vaak onvoldoende.
Organisatie en uitvoering	• Startfase was moeizaam, nu beter. • Tijd, locatie, rooster en begeleiding zijn nog aandachtspunten. • Amv'ers en 18-23-jarigen vallen tussen wal en schip. • Traumabegeleiding ontbreekt vaak.

Succesfactoren

Onderstaande tabel geeft een overzicht van thematische succesfactoren die bijdragen aan succesvolle trajecten voor anderstalige studenten binnen het mbo (bron is inventariserend onderzoek en interviews).

Thema	Succesfactoren bij Entree Nt2 trajecten:
Begeleiding en ondersteuning	• Intensieve (extra) begeleiding op taal en leefdomeinen; • NT2-ondersteuning ook op niveau 2; • Coaches met tijd en expertise.
Deskundig en betrokken onderwijspersoneel	• NT2-docenten met affiniteit; • Teammanagers op niveau 1 en 2 die structuur bieden; • Inzet van interculturele coaches.
Samenwerking en netwerkvorming	• Goede afstemming met ISK's; • Samenwerking met jongerenwerk (bijv. bij AMV'ers); • Betrokkenheid van gemeenten en externe partners.
Taalgericht onderwijs en vakintegratie	• Integratie van taal in praktijkvakken; • 6-10 uur taallessen per week; • Taalbad-benadering met veel communicatie in het Nederlands.
Praktijkgericht en flexibel onderwijsaanbod	• Sterke link met het werkveld (bv. zorg en techniek); • Flexibele instroom en duur; • Praktijk- en beroepsoriëntatie vanaf de start.
Kleinschaligheid en maatwerk	• Kleine groepen en aparte NT2-klassen; • Maatwerktrajecten en individuele leerpaden passend bij taalniveau en achtergrond.

Conclusies en aanbevelingen

Kenmerken trajecten en doelgroep

De instroom van anderstalige studenten in het mbo kenmerkt zich door grote diversiteit in achtergrond, taalniveau en begeleidingsbehoefte, en vraagt om een onderwijsaanpak die flexibel, persoonlijk en goed afgestemd is op de doelgroep. Hoewel de studenten vaak gemotiveerd zijn en graag willen leren, vormen lage taalvaardigheid, psychosociale belasting en onzekere verblijfssituaties belangrijke obstakels voor succes.

De meeste anderstalige studenten starten in een entreeopleiding met de ambitie om door te stromen naar niveau 2. In de praktijk blijkt echter dat het taalniveau bij instroom en uitstroom vaak ontoereikend is, waardoor deze doorstroom niet altijd haalbaar is. Zonder aanvullende begeleiding vallen studenten uit of moeten alsnog terug naar inburgeringstrajecten.

Daarnaast is de doelgroep jong, vaak minderjarig of net meerderjarig, en bevindt zich in een fase waarin stabiliteit, begeleiding en toekomstperspectief cruciaal zijn. De overgang van ISK naar mbo is voor velen te groot zonder een tussenstap of extra ondersteuning.

Om deze doelgroep beter te bedienen, is er behoefte aan:

- Realistische instroomcriteria, gekoppeld aan het taalniveau en de ontwikkelpotentie van studenten.
- Structurele begeleiding op taal en sociaal-emotioneel vlak, ook ná de entreefase.
- Ondersteuning ook buiten het klaslokaal. Dit moet worden georganiseerd, via wijkteams, studentenwerk of maatschappelijke ondersteuning. Docenten zijn geen maatschappelijk werkers.
- Flexibele en doorlopende leerroutes die beter aansluiten op het niveau, tempo en de leefwereld van de studenten.

Knelpunten in de Organisatie, financiering en samenwerking

De organisatie en financiering van de entree voor anderstaligen zijn versnipperd, kwetsbaar en afhankelijk van lokale samenwerking en creativiteit van instellingen. Wat goed werkt, is vaak het resultaat van sterke regionale samenwerking, proactieve houding van het mbo en maatwerkoplossingen. Tegelijk is er grote behoefte aan structurele en eenduidige financiering én aan betere landelijke afstemming tussen onderwijs en sociale domeinen.

De huidige organisatie en financiering van Entree voor anderstalige studenten laat zien dat het systeem niet structureel is ingericht op de specifieke behoeften van deze doelgroep. Terwijl het aantal anderstalige studenten in het mbo toeneemt, ontbreekt het aan een duurzame, uniforme financieringsstructuur en een heldere, doorlopende route van ISK naar mbo.

Drie kernproblemen tekenen zich af:

1. Fragmentatie en afhankelijkheid van lokale situatie

De bekostiging is sterk versnipperd over verschillende geldstromen (Rijksbekostiging, inburgeringsmiddelen, vo-middelen (ISK), VSV, WEB), wat leidt tot grote verschillen tussen

regio's en instellingen. Dit maakt de organisatie kwetsbaar en afhankelijk van de bereidheid en capaciteit van lokale partners zoals gemeenten en ISK's.

2. Gebrek aan structurele samenwerking in de keten

Waar samenwerking goed geregeld is, verloopt de overgang van ISK naar mbo soepeler. Maar lang niet overal is sprake van structurele afstemming tussen ISK, mbo en gemeenten. Hierdoor ontstaan knelpunten zoals mismatch in niveau, onduidelijkheid over verantwoordelijkheden en uitval van studenten.

3. Huidige financiële ruimte en wettelijke kaders sluiten niet aan bij de onderwijspraktijk

De reguliere bekostiging dekt onvoldoende de extra inzet die nodig is voor taalontwikkeling, begeleiding en oriëntatie. Veel instellingen redden het door creatief schuiven met middelen of door tijdelijke projecten, maar dit is geen houdbare oplossing. Tegelijk willen instellingen maatwerk leveren, maar lopen ze aan tegen systeemgrenzen.

Wat hebben scholen nodig?

Scholen pleiten voor een structurele (inburgerings)route voor anderstalige jongeren tot 27 jaar in het mbo, in een doorlopende lijn vanuit ISK en inburgering. Met verschillende uitstroommogelijkheden: naar de arbeidsmarkt, naar niveau 2 (of hoger) of eventueel naar inburgering. Deze mbo-leerroute moet zich richten op anderstalige jongeren die hun taalniveau in het Nederlands willen/moeten verhogen en die de potentie hebben om een reguliere opleiding te volgen in het mbo.

De scholen die we hebben gesproken verschillen van mening over de aard en positionering van deze route. Een deel pleit voor een voorschakeltraject, voorbereidend op doorstroom naar een diplomagerichte opleiding. Anderen pleiten voor een diplomagericht traject op bijvoorbeeld mbo- niveau 1 of 2 waarin taal- en beroepsonderwijs wordt gecombineerd. Om een mbo-route voor anderstalige studenten te realiseren heeft het mbo structurele bekostiging en passende kaders nodig. Daarbij is ontschotting van de middelen en doelgroepen helpend en is goede, regionale samenwerking randvoorwaardelijk. Na deze route stromen studenten idealiter door naar een vervolgopleiding in het mbo. Scholen benadrukken dat voor die vervolgopleidingen duidelijk moet zijn wat de instroomeisen/-richtlijnen zijn. Bovendien zou in die vervolgopleidingen ook tijd en ruimte moeten zijn voor Nt2-ondersteuning en (eventueel)-les.